

5. KAPITOLA: CYKLISTIKA A BEZPEČNOST

1. týden: CYKLISTA

Evokace: OBR. KOLO, NA ROZSTRÍHÁNÍ (10 ČÁSTÍ), NA JEDNOTLIVÝCH ČÁSTECH PÍSMENA: C Y K L I S T I K A – složit slovo a vysvětlit význam

Str. 40, cv. 1: Části kola, povinná výbava, podstatná jména a jejich rody, vzory.

TABULKA S RODY A VZORY A K NIM V PRŮBĚHU CELÉ KAPITOLY ZAPISOVAT OPDST. JMÉNA Z TÉMATU

1.	V	I	D	L	I	C	E										
2.	P	E	D	Á	L	Y											
3.	Z	V	O	N	E	K											
					4.	L	Á	H	E	V							
				5.	P	Ř	I	L	B	A							
						6.	S	E	D	L	O						
				7.	Ř	Í	D	Í	T	K	A						
				8.	B	R	Z	D	A								

Slovo **cyklista** a „pomocný“ vzor PŘESEDÁ (vymýšlet další slova r. mužského životného končící na -A (např. názvy sportovců: hokejista, fotbalista, názvy hudebníků: klavírista, houslista...)).

Str. 41, cv. 1: Práce s odborným textem

Pozor na výroky č. 5 a 6. Nesmí jezdit po silnici – NE není pravda, že nesmí jezdit... (může). Nesmí držet psa – ANO, je pravda, že nesmí...

Správnost výroků mohou žáci doložit přímo v textu cyklista, např. podtrhnout dané informace a dopsat k nim číslo výroku.

Str. 41, cv. 2: ZPĚTNÁ VAZBA

Cyklista se ulekl, když mu přes cestu přeběhla šedá **myš**. Za zády **slyšel** zvuky auta, které jelo **vysokou** rychlostí. Nechtěl **pykat** za neopatrnost, proto nikdy nejezdil bez **helmy**. Mezi věcmi v batohu ukrýval svého oblíbeného **plyšáka**.

Kolo si vždy **zamykal** na zámek. **Svaly** na **lýtkách** měl sice vytrénované, ale dnes zbytečně **plýtvá** silami. Na konec trasy dojel s vyplazeným **jazykem** a v cíli padl a **vzlykal** vysílením. Mokrý dres bude chvíli **usychat** na sluníčku.

2. týden: JÁ A KOLO – PRAVIDLA SILNIČNÍHO PROVOZU

Str. 42, cv. 1: Práce s básní

U slovesa JELA (JEDE, JET) je možno procvičit příbuzná slova s předponou (v básni „PROJELA“), vymýšlet další příbuzná s jinými předponami – užívat je ve větách, nakreslit ke slovesu obrázek...

Problémový úkol: Skloňovat slovo kolo (7. pád „kolem“). Vyhledat slovo kolem v básni a určit slovní druh.

Str. 42, cv. 2: Rčení

Lež má krátké nohy

Lže, jako když tiskne.

Kdo lže, ten i krade, do pekla se hrabe.

Str. 42, cv. 3: Řešení

Díky změně slovesa žáci musí často upravit celou větu, aby dávala smysl.

Společně (nebo v menších skupinách) čteme a přemýšlíme, které věty změníme, aby to bylo „funkční“ a smysluplné, abychom neměnili vše „za každou cenu“.

Např.:

Mám kolo značky Merida. **Vlastním kolo značky Merida.**

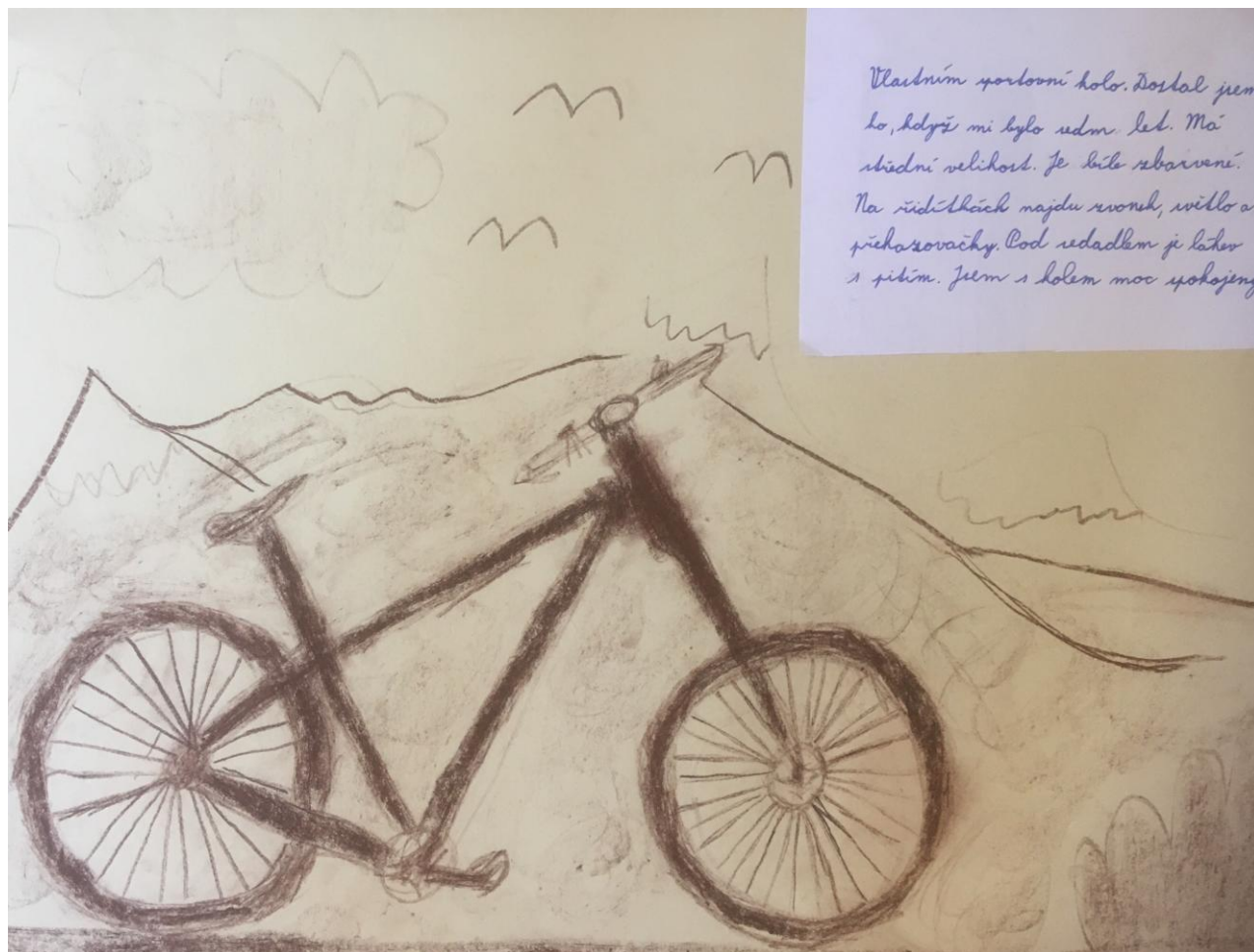
Mám ho už od desátých narozenin. **Dostal jsem ho k desátým narozeninám. Rodiče mi ho dali k desátým narozeninám.**

Má střední velikost a má červenou barvu. **Je středně velké a červené. Je středně velké a září červenou barvou.**

Má silný rám, černé kožené sedátko a veškerou povinnou výbavu.

Pod sedadlem mám (**vozím**) láhev na vodu.

Ukázky: Mgr. Romana Tylečková:

Str. 43, cv. 1: Posloupnost vět může mít více řešení, která podporujeme a děti vysvětlí, proč seřadily právě tím způsobem.

Při zapisování podst. jm. s předložkou a pádu, dbáme na určitý jednotný systém:

3. (4.) Zpočátku jsem **z** kola málem spadl. **z kola, z koho, z čeho, 2. p.**

6. (5.) Jsem **s** kolem moc spokojený. **s kolem, s kým, čím, 7. p.**

4. (3.) Tatínek musel přidržovat mě i kolo. (přidržel) **kolo, koho, co, 4. p.**

2. Hned jsem chtěl na novém kole jezdit. **na kole, na kom, na čem, 6. p.**

1. Za první vysvědčení jsem dostal kolo. (dostal jsem) **kolo, koho co, 4. p.**

5. (6.) Teď už neudělám bez kola ani krok. **bez kola, bez koho, čeho, 2. p.**

Které tvary slova kolo v textu chybí? Užít je ve větách.

Mám ráda svoje kolo.

Bez kola nikam nejedu.

Ke svému kolu jsem si přidala
stojan. Vždycky se sešim,
jak přijedu domů a uvídním
své kolo. Kde je moje kolo!

O kole se mi bavím
noc od rána. S kolem jsem
moc spokojená.

Dostal jsem nové kolo.
Bez kola bych nemohl
jezdít na cyklistické výlety.
Ke kolu se musím chovat
opatrně. Kolo je můj oblíbený
dopravní prostředek. Volám
na něj kolo! Nedávno
jsem vyprávěl o mém kole.
Nejraději jezdím s mým
kolem.

3. Týden: Bezpečnost – CYKLOVÝLET DO PŘÍRODY

Str. 43, cv. 2: Vypravování – postupovat podle návodu v předchozích kapitolách.

Str. 43, cv. 3: Zpětná vazba

Cvičení mohou žáci psát do sešitu na každý 2. řádek a nad modrá slova dopsat vzory ve stejném tvaru – barevně označit stejné, správné koncovky:

města *růžemi* *hrady* *ženami*

Cyklisté zkontrolovali *kola* i s *vidlicemi*, *pedály* a *brzdami*.

ženami *písněmi*

Vyrazili na výlet s *mapami* a *lahvemi* vody.

hrady

Pro jistotu si vzali také *mobily*.

hrady *ženami*

V batohu vezli *chleby* se sýrem a *ředkvičkami*.

městy *růžemi* *lesích!* *staveních*

Projížděli *městy* i *vesnicemi*, v *lesích* i *údolích řek*.

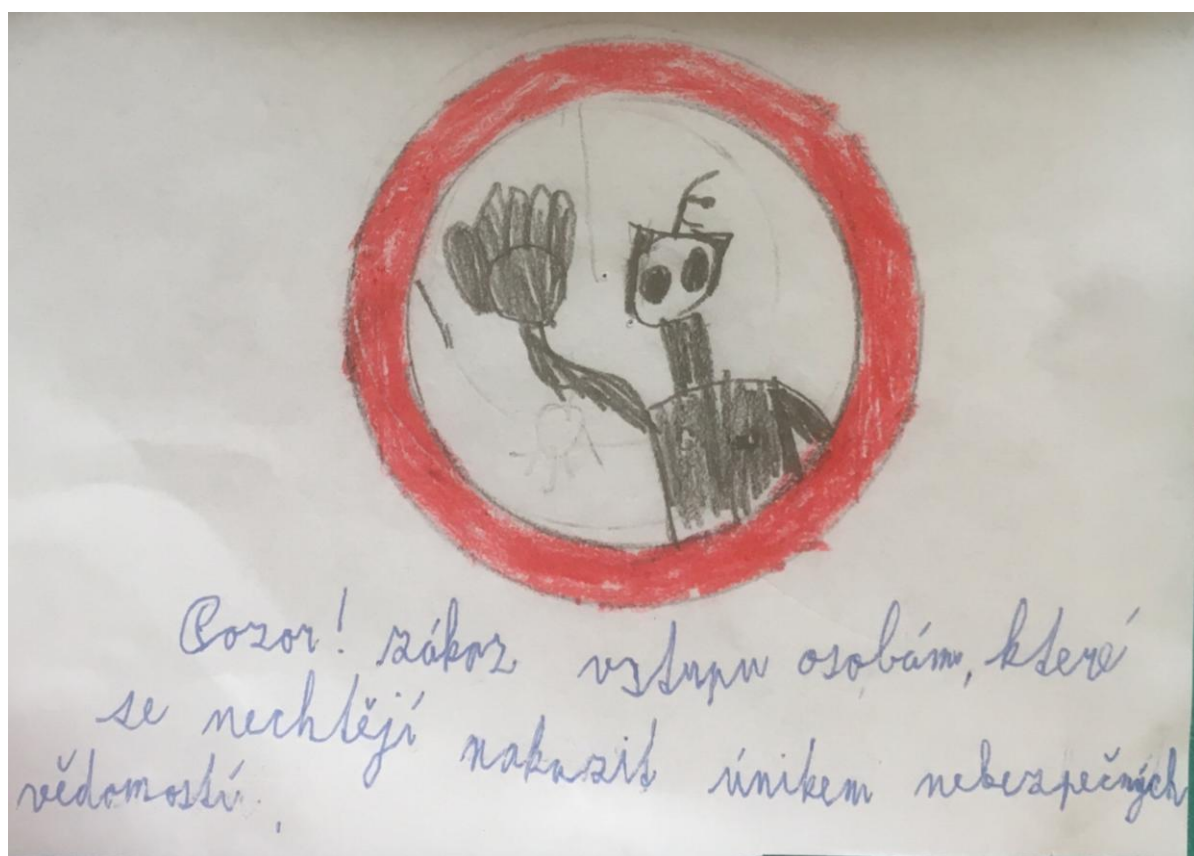
stavení

Zažili spoustu *dobrodružství*.

písní

Večer se těšili domů do svých *postelí*.

Str. 44, cv. 1:

OBLAST ČaJS:

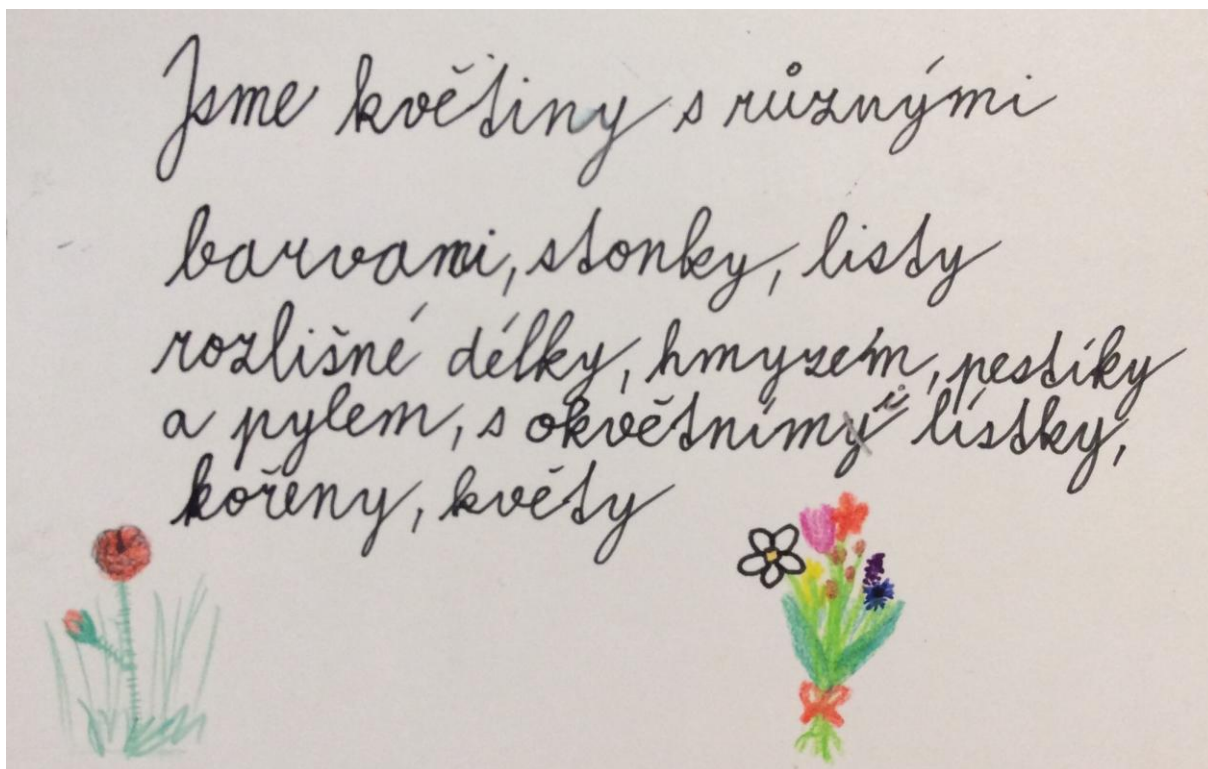
Možno využít oranžovou učebnici Přírodověda 4, str. 44-47 + např. výcvik na dopravním hřišti a získání průkazu: Jsem cyklista

Neštěstí nechodí nikdy samo - někdy se stane víc špatných věcí najednou.

Str. 45, cv. 3: ZPĚTNÁ VAZBA

Liduška Bystrá je jako sirotek. Musí bydlet na sídlišti u tety. Když je venku sychravo, tiskne v ruce plyšovou myšku a myslí na tátu. Nemůže si zvyknout a smířit se s tím, že ho nemůže vidět každý den a povídat si s ním. Byli si tak blízcí. Táta denně na silnicích spolýkal stovky kilometrů. Minulý měsíc se vyboural, protože se vyhýbal bezohledným cyklistům. Auto dostalo smyk a tatínek leží v nemocnici.

Zajímavý opakovací úkol na červen (např. pro téma škola v přírodě, cyklovýlet do přírody...) – Mgr. Romana Tylečková

jsme brouci s malými a chlupatými
nožičkami, máme různé barvy,
tyhadla máme dlouhá a trochu do
červena, máme delší křídla, jsme
asi tři cm dlouzí

jsme malí s pestře barevnými křídly,
a máme na sobě různé tvary, máme
dlouhá tyhadla, máme 6 nohou, a
úzké tělo, máme dlouhé sáčky.

Jsme ptáci s barevnými hřívky,
malými zobáčky, křehkými kostmi,
malinkými puntíky, hodně peřím
malými dráčky.

PŘÍRODNÍ

SPOLEČENSTVÍ

Přírodní společenství jsou pole,
les, rybník, louka a do každé
stěhlo skupin patří skupina živočichů
se stejnými podmínkami k
životu. Jsou vzájemně propojení
a závislí na sobě.

Potravní

Řetězec

PÍSEK

Rostliny

• Ouka

PŮDA

BAŽI NA

VITR

Společně

Podmínky

ORGANISMUS

POLE

OHĚN

ŽIVOČICHOVÉ

PROPOJENOST

KVĚTINA

LES

ZÁVISLOST

VODSTVO

RYBNÍK

ZAVĚREČNÉ PRAVOVISNÉ OPAKOVÁNÍ

Lze využít jako souhrnné opakovací i diagnostické cvičení za 4. ročník

Cvičení je komplikované tím, že se mají doplňovat jak VS, tak koncovky (sice jen v několika slovech), možno využít PRAVOVISNÝ ROZCESTNÍK a také barevné značení jevů.

Celé cvičení je možno **rozdělit na více částí**.

1. ČÁST: SPOJKA A, I – CO SPOJUJE A PROČ, možno některé VJ spojit do souvětí, větný celek K chlebu... změnit na souvětí, co musíme doplnit, aby to byly 2 věty, hledat slovesa s předponou – tvořit příbuzná slova i s dalšími předponami.

ŽLUTÁ SLOVA – tvořit opaky.

MODRÁ SLOVA – tvořit synonyma.

Bl__zko Přib__slavi se v__píná **nev__soká** rozhledna.

Zb__něk a V__ktorka se k ní **v__dali** na kolech.

Kola zaparkovali u stojanů a v__šplhali na v__hlídku.

Pozorovali okol__ . V__děli les__ i v__nice.

V__balili svačiny.

K chlebu se s__rem snědli pár **s__rových** mrkv__ a v__šně plné

v__tamínů. V__pili skoro l__tr ovocné šťáv__.

V__letníci se **nas__tili** a **sm__kali se pomalu dolů**.

2. ČÁST (slovo vír-výr; víla – vila - vyla)

Jeli dál cyklostezkou mezi pol__ až k rybníku.

Tam spatřili motýl__ a v__dru, která lovila ryb__.

V noci se to tady asi hemží strašidl__ i lesními v__lami, pom__slely si děti.

Když v__běhli na v__výšenou m__tinu, zahlédli rodnou v__sku

s b__lými chaloupkam__.

3. ČÁST (slova mnohoznačná, různé významy: VÍČKA, TALÍŘ – možno hledat významy ve Slovníku spisovné češtiny i na netu).

Těšili se domů na v__nikající večeri.

Maminka je uv__tala talířem plným sv__čkové.

Chvil__ si pov__dali, ale děti b__ly unavené, z__valy a zav__rala

se jim v__čka.

Ulehly do postel__ a brz__usnuly.

ZPĚTNÁ VAZBA:

Blízko Příbyslavi se vypíná nevysoká rozhledna

Zbyněk a Viktorka se k ní vydali na kolech.

Kola zaparkovali u stojanů a vyšplhali na vyhlídku.

Pozorovali okolí. Viděli lesy i vinice.

Vybalili svačiny.

K chlebu se sýrem snědli pár syrových mrkví a višně plné vitamínů.

Vypili skoro litr ovocné šťávy.

Jeli dál cyklostezkou mezi poli až k rybníku.

Tam spatřili motýly a vydru, která lovila ryby.

V noci se to tady asi hemží strašidly i lesními vílami, pomyslely si děti.

Když vyběhli na vyvýšenou mýtinu, zahlédli rodnou vísku s bílými chaloupkami.

Těšili se domů na vynikající večeři.

Maminka je uvítala talířem plným svíčkové.

Chvíli si povídali, ale děti byly unavené, zívaly a zavírala se jim víčka.

Ulehly do postelí a brzy usnuly.